

1. sta kip m̄ ð. vi kal si:n dam b̄ i ka bay
2. miŋ ka. m̄ a. d̄ a. t̄ x̄e. ft̄ a. blum̄. v̄ a. t̄ a. r̄
3. s̄ a. s̄ p̄ i n̄ a. t̄ e. ḡ ? v̄ o. a. d̄ a. x̄ s̄ t̄ i n̄ a. x̄ n̄ o. m̄ i t̄ m̄ a. s̄ i. n̄
4. ha. k̄ ? i x̄ d̄ r̄ e. x̄ v̄ a. r̄ k̄
5. v̄ p̄ t̄ a. t̄ s̄ k̄ i. p̄ k̄ r̄ i. ḡ ? x̄ a. s̄ x̄ e. m̄ a. t̄ a. ḡ a. t̄ a. a. l̄ a
6. d̄ a. t̄ i. m̄ a. r̄ m̄ a. n̄ h̄ e. t̄ ? s̄ p̄ i. n̄ t̄ a. r̄ i. n̄ d̄ a. f̄ i. n̄ ḡ a. r̄
7. d̄ a. s̄ x̄ i. p̄ a. r̄ s̄ l̄ i. k̄ t̄ a. m̄ v̄ m̄ a. m̄ v̄ a. n̄ t̄
8. i. n̄ d̄ a. t̄ f̄ a. b̄ r̄ i. k̄ i. z̄ n̄ i. k̄ s̄ t̄ a. s̄ i. n̄
9. p̄ a. s̄ v̄ p̄ k̄ e. n̄ t̄ d̄ a. m̄ u. s̄ t̄ i. n̄ i. t̄ b̄ r̄ a. n̄ :
10. x̄ a. r̄ t̄ a. r̄ (Gorter) f̄ i. a. r̄ x̄ l̄ e. a. x̄ a. n̄ b̄ i. a. r̄
11. b̄ r̄ i. n̄ o. d̄ s̄ f̄ i. a. r̄ p̄ o. n̄ t̄ k̄ o. s̄ a. n̄
12. s̄ a. h̄ e. b̄ m̄ m̄ e. t̄ ? f̄ i. v̄ m̄ d̄ r̄ i. l̄ i. t̄ a. r̄ v̄ i. n̄ v̄ e. d̄ r̄ o. n̄ k̄ ?
13. h̄ e. i. v̄ o. u. m̄ a. s̄ t̄ v̄ ð. m̄ e. t̄ ? k̄ n̄ a. p̄ a. l̄
14. i. k̄ h̄ e. p̄ s̄ i. n̄ k̄ n̄ i. b̄ a. l̄ s̄ i. n̄
15. s̄ a. n̄ d̄ a. r̄ k̄ l̄ o. a. x̄ a. v̄ o. n̄ t̄ v̄ o. t̄ n̄ i. t̄ f̄ o. l̄ a. m̄ e. a. r̄
a. n̄ d̄ a. r̄ a. n̄
16. i. k̄ b̄ i. m̄ b̄ l̄ i. d̄ a. d̄ a. t̄ i. k̄ n̄ i. t̄ m̄ i. t̄ h̄ o. p̄. a. r̄ x̄ a. ð. b̄ i. n̄
17. i. k̄ h̄ e. t̄ n̄ i. t̄ d̄ a. r̄ a. n̄ h̄ o. p̄
18. v̄ i. h̄ e. t̄ a. t̄ a. n̄ d̄ a. r̄ a. n̄ - d̄ i. s̄ e. l̄ d̄ a. d̄ i. t̄ e. r̄ a. n̄ k̄ o. m̄ t̄
19. s̄ p̄ i. n̄ a. s̄ p̄ i. n̄ a. v̄ e. p̄ m̄. o. f̄ binnenshuis:
s̄ p̄ i. n̄ a. r̄ e. a. ḡ ? - r̄ e. a. ḡ a. b̄ a. l̄
20. p̄ e. t̄ a. (met klep) - m̄ a. t̄ s̄ a. (Zonder klep) d̄ a. k̄ l̄ o. t̄ a. -
(veroud.) - a. t̄ o. d̄ r̄ i. x̄ a. r̄ - d̄ a. f̄ l̄ u. d̄ a. r̄ m̄ a. t̄ s̄ a. -
b̄ a. n̄ - b̄ a. n̄ d̄ a. t̄ - ḡ r̄ e. i. d̄ a. = ḡ r̄ o. f̄ l̄ a. : n̄ t̄ - d̄ a.
f̄ e. a. n̄ a. (ligt niet bij de boerderij) - p̄ a. d̄ a. s̄ t̄ a. l̄ -
h̄ e. i. d̄ a. (haag) - k̄ i. k̄ a. t̄ - f̄ l̄ i. n̄ d̄ a. r̄
21. d̄ i. k̄ e. a. r̄ l̄ b̄ r̄ o. p̄ t̄ a. h̄ o. p̄. l̄ a. v̄ e. r̄ a. l̄ t̄ a. n̄ t̄ f̄ e. x̄ t̄ ?
22. d̄ o. u. k̄ r̄ i. s̄ t̄ n̄ s̄ t̄ r̄ i. n̄ k̄ i. n̄ k̄ r̄ a. : l̄ n̄ f̄ a. m̄ e. i.
23. e. n̄ a. l̄ a. n̄ t̄ l̄ o. r̄. t̄ f̄ r̄ e. i. v̄ o. t̄ a. l̄ a. s̄ k̄ i. p̄ m̄ s̄ l̄ o. p̄ m̄
24. h̄ e. i. h̄ i. t̄ a. x̄ a. n̄ k̄ e. a. r̄ a. m̄ b̄ i. t̄ f̄ a. n̄ : h̄ e. n̄ t̄ h̄ a. t̄
25. ḡ e. : m̄ a. t̄ w̄ i. b̄ r̄ e. d̄ a. s̄ t̄ i. n̄ : || b̄ r̄ e. d̄ a. r̄ - d̄ a.
b̄ r̄ e. : s̄ t̄ a. ||
26. d̄ a. t̄ s̄ t̄ a. n̄ t̄ b̄ e. : l̄ t̄ s̄ t̄ a. a. t̄ a. n̄ i. t̄ m̄ e. l̄. a. r̄
27. d̄ i. m̄ a. r̄ n̄ h̄ e. t̄ ? l̄ e. : b̄ m̄ a. r̄ a. m̄ p̄ r̄ i. s̄
28. d̄ a. d̄ y. v̄ a. l̄ i. x̄ n̄ i. t̄ i. n̄ d̄ a. h̄ e. m̄ a. l̄ b̄ l̄ e. : b̄ m̄ : -
o. f̄ b̄ l̄ i. b̄ m̄
29. d̄ a. s̄ x̄ u. l̄ k̄ i. n̄ d̄ a. r̄ h̄ e. m̄ e. t̄ m̄ e. : s̄ t̄ a. r̄ n̄ a. s̄ e. t̄ u. v̄ e. s̄ t̄

30. i. k̄ a. n̄ i. t̄ e. a. d̄ a. r̄ k̄ o. m̄ : d̄ a. n̄ d̄ a. k̄ l̄ o. a. t̄ b̄ i. n̄
31. d̄ a. f̄ a. r̄ k̄ a. n̄ s̄ l̄ a. s̄ t̄ n̄ x̄ r̄ a. : x̄ l̄ i. m̄ e. l̄ a. n̄ t̄ d̄ r̄ i. n̄ k̄ ?
32. h̄ e. i. k̄ a. n̄ i. t̄ n̄ a. s̄ i. v̄ a. r̄ k̄ - h̄ e. i. h̄ e. t̄ p̄ i. n̄ z̄ a. k̄ e. l̄
33. s̄ e. t̄ a. s̄ ð. s̄ t̄ a. k̄ i. n̄ d̄ a. b̄ e. s̄ a. m̄
34. n̄ e. k̄ e. ḡ a. l̄ n̄ v̄ a. r̄ n̄ i. t̄ m̄ e. a. r̄ a. n̄ d̄ a. r̄ n̄
35. h̄ e. i. j̄ a. - i. k̄ h̄ e. b̄ a. l̄ t̄ w̄ i. k̄ e. a. r̄ a. n̄ d̄ i. r̄ o. p̄. m̄
36. d̄ i. p̄ e. a. r̄ i. s̄ n̄ i. t̄ r̄ i. p̄ a. - d̄ a. p̄ i. t̄ n̄ b̄ i. n̄ d̄ a. v̄ i. t̄
37. s̄ a. b̄ i. n̄ a. r̄ t̄ l̄ a. ð. n̄ t̄ u
38. s̄ a. h̄ e. t̄ m̄ e. a. s̄ t̄ h̄ o. p̄ m̄ v̄ m̄ t̄ x̄ e. l̄ t̄ v̄ o. p̄ t̄ a. m̄ a. : k̄ ?
39. h̄ e. i. s̄ a. l̄ t̄ n̄ o. a. i. t̄ n̄ i. t̄ f̄ e. r̄ b̄ r̄ e. y.
40. s̄ a. i. d̄ a. h̄ e. l̄ t̄ a. f̄ a. n̄ a. m̄ e. l̄ k̄ v̄ i. t̄
41. d̄ a. m̄ a. m̄ u. t̄ f̄ o. a. - o. f̄ f̄ a. - s̄ i. f̄ r̄ o. u. v̄ o. p̄ k̄ o. m̄ :
42. i. n̄ d̄ a. s̄ n̄ e. k̄ a. m̄ e. : r̄ s̄ w̄ e. m̄ : i. s̄ x̄ a. f̄ a. : r̄ l̄ o. k̄
43. h̄ e. i. h̄ e. t̄ n̄ b̄ a. l̄ t̄ p̄ r̄ o. a. t̄ i. s̄ v̄ m̄ d̄ a. t̄ a. s̄ o. s̄ t̄ a. r̄ k̄ i. s̄
44. v̄ e. i. m̄ u. l̄ n̄ a. r̄ d̄ a. h̄ e. l̄ f̄ f̄ a. n̄ h̄ e. b̄ m̄ ð. f̄ i. m̄ d̄ a.
a. ð. n̄ d̄ a. r̄ a. h̄ e. l̄ f̄ t̄ a
45. h̄ e. l̄ p̄ a. x̄ v̄ m̄ d̄ a. t̄ e. b̄ e. a. d̄ a. v̄ o. p̄ t̄ a. t̄ i. l̄ n̄
46. o. ð. s̄ t̄ i. m̄ a. r̄ m̄ a. n̄ i. s̄ v̄ f̄ e. t̄ a. (x̄) n̄ s̄ l̄ a. r̄ k̄ a
47. s̄ a. h̄ e. b̄ m̄ v̄ e. d̄ a. t̄ v̄ i. t̄ f̄ e. s̄ t̄ a. s̄ p̄ r̄ i. n̄ : k̄ u. n̄
48. d̄ a. t̄ y. m̄ a. r̄ n̄ s̄ a. r̄ l̄ d̄ a. b̄ o. m̄ e. l̄ n̄ t̄ n̄
49. d̄ o. e. a. s̄ t̄ a. t̄ x̄ l̄ a. r̄ s̄ e. b̄ m̄ d̄ i. x̄ t̄ a. || d̄ a. x̄ l̄ e. a. x̄ n̄ :
de ramen ||
50. d̄ a. k̄ l̄ o. k̄ a. b̄ a. ḡ i. n̄ t̄ a. l̄ y. d̄ n̄ f̄ l̄ d̄ a. p̄ r̄ e. : k̄
51. s̄ p̄ r̄ e. i. - k̄ i. k̄ a. r̄ i. t̄ - vormen van spreiden niet
bek.
52. d̄ i. f̄ r̄ o. u. h̄ e. t̄ h̄ o. a. t̄ o. k̄ o. f̄ k̄ n̄ i. p̄ m̄ l̄ o. a. t̄ n̄
53. s̄ i. n̄ h̄ e. i. t̄ h̄ e. t̄ m̄ s̄ e. x̄ f̄ o. a. r̄ l̄ a. n̄ n̄ a. s̄ x̄ u. l̄ a. x̄ a. ð.
l̄ o. a. t̄ n̄
54. i. k̄ h̄ e. t̄ m̄ a. f̄ r̄ o. a. d̄ n̄ s̄ a. l̄ a. : t̄ n̄ a. x̄ b̄ e. i. t̄ v̄ a. : t̄ a. r̄
l̄ a. n̄ s̄
55. f̄ e. a. l̄ a. h̄ o. k̄ a. l̄ i. n̄ : s̄ i. t̄ m̄ a. h̄ i. a. n̄ i. t̄ f̄ o. l̄ a.
|| m̄ u. : s̄ k̄ l̄ o. : t̄ ||
56. s̄ t̄ i. n̄ p̄ o. t̄ n̄ b̄ i. n̄ i. k̄ s̄ v̄ e. a. t̄
57. || o. b̄ m̄ - h̄ a. r̄ : t̄ - k̄ a. r̄ x̄ o. l̄ - h̄ u. t̄ s̄ t̄ e. || d̄ a. t̄ a. n̄ a.
s̄ t̄ a. o. t̄ i. n̄ a. h̄ u. k̄ a. ||
58. i. m̄ e. a. t̄ e. t̄ i. s̄ t̄ n̄ a. x̄ t̄ a. k̄ o. l̄ t̄ v̄ m̄ t̄ a. k̄ e. a. t̄ s̄ a. n̄
59. d̄ i. k̄ e. a. s̄ x̄ e. f̄ t̄ n̄ h̄ e. l̄ d̄ a. r̄ l̄ o. x̄ t̄ n̄ o. u.

60. he i t r u k e t f e . e t a n d e s t a i t
61. t u n d i t i t k w a r m : f i m h i . e a l s j o . e r n - o f
j o . e r n - v p s m a r k t
62. ' d o : m a n e : s e : d o t x e t f u l m a e : k e v a r s
63. d o s a r x e t m i v e l m a d e h e s t n i k s t e . g ? m i
s e . e x t
64. d a s v a l y w n k o m : b i n : k e t o : k v e . e r
65. s i s t f a n d a e : g a n i t s d a r m :
66. l a s e s e i v k x r a : x k e : z a
67. s i m o t e r i s t u k ?
68. i t h e t n v a r m a d a g v e s t e n t i e n s a x t e r
. d a b m t
69. d o t f o x e n l o : n e v p b l o t e f u t n
70. d a s i t n b a r s t i n d e k a r n e
71. i k v o u v e l d a r t e p o s t n b r i e f b r o x t
72. e t h a r t d u t m e i s e . e r // f i n e l l
73. s u r k a d w a r x b o n g l e s k a r n k n i t m e t o m x e n
74. n o . e t k o f i d r i n k ? s p a r n : v a t p e . e t f o d a
n e i s k a r e
75. i k b e v a r t k o . e t s a x f a r f o m o r g e n . e f
76. d a s p n a f a r n e k o . e n e n h e t v k s o l d a r t v i s t
77. v e . s t h i r s e v a e . g ? m a e : k e r t a v o : n // e
s p a r m b o : g e l l
78. d i r o : z n h e b l a n s s t i k e l s
79. i k x o l p : v a r x e v o . e t f a r n
80. e t k i n t e n v a r r a t d o : t f o d a r t e t d e . n e v o d a n
k o n
81. s i n o . e r n l o : p n e s i n o : g ? t r o . e n :
82. h i m a e : x i n i m e t n k e r f e n n a r t b o s t u x e n
o m b r a m e l s t a s u k ?
83. d a m i s t n t r e : y t e l e d e r
84. h e i s e t n k e : l o p f a v o n d e r e x o v e l l (lett.
van wonder en geweld)
85. e t v a r n d a m i s t k o n a . e n d e n i t a r e d n d a n
o m g e l t
86. d a m o n t i s h a r d r y : g o f a r n e d a e o s t
87. d i v e x l o : p e m e t n b o x t . e t i n e . e n v m d a r t l a n g s

88. i k h e b m t r o m e l m e t n o p : m f o d a k l e i n e
j o n s
89. d a b o k i s m o . e t i n : b o . e t o k e s t e
90. s e f e s j a v a n i t l a n m a r v e t m o . e i
91. i n t e x a r t i s t m a x e t b e s t e
92. e s x a t e r m u t u k s x i . t n k o p n :
93. k i k e s e s t m i n h u t o r k f i n : k o p s t e
94. i k v e : t n i t v o k o m s y k n m u t
95. o n k u l e k e l d e r i s t b e s t f o e b i . e r
96. i k m u s t s a b l u t d r i n k n v m a n t e s t a r i k n
97. i k s a r l e . e s t e k o e i l i n t a r x t o r y s h a e l n
98. m i m b r u e r v a r m y :
99. d a m e l k f e n t e r h e t n g r o . t s k r i t e
100. d i s u p e r i x d a n e . s u : r - s t y : r a m e r m e t v e r u m a
101. v e i s o l n d i p n t e i n : y . e r s f u l s m i t n k o p n :
102. d a f a r l t n i k s o p m t a s e g ?
103. h e i k u m t n o : i t n m a n y t a l a : t o
104. i n i t a : l i s b i m b e r g n d i f y : r s p o e i j n
// s p o e i j n : overgeven ; s i : v a r n = kwijten ;
f l i b e r n = spuwen //
105. d a r f s t o u e r v p t e d r a k n
106. t a s n e : k (sneek) h e b m x a s t o k y t a b r u g s f e . e n n
107. d o u m u s t e s k o m : o m o s f o . e t l e i n t a s i . n
108. h e i i f a . l e u w a d n (deeuwarden) k o m : m e t n
g r o u w s j o n m e t x e l t
109. d i d e r i s f a r m b y : k o h o l t m a e : k e
110. e n t r o u d a f r o u m u t n a e . i j n k o p n :
111. i k h e b h i x r a s a e i t m a r t v a r s x i n g u a t s o . e t
112. d a b r o u w e r s e x t e t i x n o x t a d y . e r v m t a
b o u w n
113. b a r k e - i k b a r k - d o u b a r k e t - j o u b a r k n h e i
b a r k t - b a r k t h e i - b a r k t e r - v e i b a r k n - i k
b a r k t e - d o u b a r k t e s - j o u b a r k t n - h e i b a r k t e -
v e i b a r k t n - v e i h e l n b a r k t
114. b i d e - i k b i t - d o u b i . e s t - j o u b i d n - h e i
b i t - v e i b i d n - b i d n v e i - i k b o p t - i k h e
b o p d n

115. tɛŋ klei:nti - of ɔŋklei:n sɔgɑ:ɔn - mɑ:r

hei:ɪsɪxut

116. dɔ kɛst hir ei:ɔt kri:ŋ? vɔpɑ mɑ:rkt

117. hei: het sɛxt hei:sul vmei: dɛŋk?

118. dɔ meit sei dɑ:ɔr xɔlik hɑ:t

119. dɔr vɑ:ɛn fyf fri:ɪ?

120. vndɑr di i: k? bɔ: m lɛxtɔt ful ɛkɔs

121. ɔt vɑ:ɔr site.g? t kɔ: k? ɑ:n || ɔt kɔ: kɑ:l ||

122. ɔt hɔpɪ ɪxno gɾy: n - tɪnsmɑ: kɛk meit

123. mɑjɔnɛ:ɔɑ vɑt mɑ: kɛ meit? ei: meit.gɛ:ɔ

fɑn: ei || dɑ dɑ:ɔr ||

124. dɔt bɔ: mpi sɔldɛ nit bɛst gɾy:ŋ kɔpɪ:

125. dɔmɑni het xui:ŋ vɔn

126. ɔs ɔlt hy:s ɪs ɔpbrɑ:nt

127. dɔ melk spɛit dɔ ku ytɔtɛt? vɛx

128. dɔ kɛstɔr lytɔ klɔkɔ || ɔŋkɾys - kɾys?

129. dɔ ɑ: rɪms fɑndɔ kɾo:ɔjɔ by:ŋ? dɔ.ɔr fɔ:nt

xɔvixt

130. dɔt vɪ dylsɔ:ɔs kwɑm: nɑ: lyt?

131. sɔ heb? bɔnt? blɔu slɔ:ŋ?

132. dɔ dʒɔ. ɪxvɑ:ɛ dɑnɔ

133. dɔ lɛxt? pɑ:k tɛi

134. ɔtɪŋ: ei: vɔxheit le:d? dɑk di: si: nheit

135. bɔlsvɑ:t vɔt nou he:lɑmɔ:ɔl ɔnɛjɔ stɑ:t

136. dɔn - ɪk du ɔt - dɔu dɔstɔt - jɔu dɔnɔt - hei:

dɔstɔt - vɛi dɔnɔt - jɪm dɔnɔt - sei dɔnɔt -

ɪk de:jɔt - dɔu de:stɔt - sei ded? ɔt - de:jɪk dɑ:t

de:dɔt mɑ:r - de:d? sei ɔt mɑ:r

137. dɔ: pɪ - dɔ: pɪjɑrki:n - dɔ: pɪfɔnt - dɔsɔldɑ:ɔt?

138. dɔs? - hei dɔst - hei dɔstɔ - hei het dɔst

139. bin: - ɪk bɔnt - dɔu bɔnt - jɔu bɔn: - hei:

bɔnt - vɛi bɔn: - jɪm bɔn: - sei bɔn: -

bɔnt hei - bɔnt hei - bɔnt hei - ɪk he bɔn:

140. Locale landnamen: bɑndɔr (bunder - t.h.a.) -

ru (4m²)

141. Locale waternamen: dɔ fɔ:ɔt (de kaart) - dɔ

vɔstɔr lɑ:ntɔɔ ɔmpɑ:ŋɔnsfɔ:ɔt (Opster-

landse Compagnonsvaart)

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is donkerbruk

De inwoners heten: donkerbrukers

Geen bijnaam bekend.

Uantal inwoners op 1 Jan. 1950: 2188.

Naaltoestand. De voornaamste buurten zijn: de by.ort (De Buurt) - cho: gaxä. nt -
psta^z b. nrx (Petersburg) - m. sksu (Woskou) - de ku. lan: (De Kollanden) - t. vest ē. nda (Het Westeinde)

In Donkerbruk spreken de oudere ingezetenen, voor zover zij niet uit een andere streek komen, een Stellingwerfs dial. Naar schatting bedient echter wel de helft van de tegenwoordige bevolking zich van een Fries dial. Voor slecht 1-20 gezinnen is het Nederl. de huiselijke omgangstaal. Op het schoolplein wordt meest Fries gesproken. Voor vergaderingen en dergel. wordt het Fries en het Nederl. gebruikt. Vragen stelt ieder dan meest in zijn eigen omgangstaal. Een Friese kerkdienst is er nog niet geweest in Donkerbruk.

De bevolking bestaat voor 't grootste deel uit veehouders en middenstanders. Daar Fochtelo, Baule en dangedijken trekken wel 350 arbeiders; ten bate van de ruitverhaveling werken hier een 200 arbeiders uit den vreemde. Daar marktplaats: Leeuwarden. Winkelplaatsen: Groningen, Oostervolde, Drachten, Leeuwarden, Assen.

Zeglieden. 1. Jelle Smkes Heida, 38 j.; van hier; boer; steeds hier gewoond; v. van Hornsterzwaag, 4. van hier; spreekt meest Stellingwerfs; kent vlot t. Donkerbroekster Fries.

2. Kornelis Lieuwe Harmens Oldersma, 21 j.; van hier; schoenmaker; steeds hier gewoond; v. van Appelscha; M. van Oudega H.O.N.; spreekt vrijwel altijd Donkerbroekster Fries.

Opm.: Van beide Donkerbroekster dialecten is een opname aanwezig